

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 143

На 31.01.2023 г. се проведе заседание на **Общественния съвет към ЦИК**.

ПРИСЪСТВАХА:

Цветелина Пенева – председател на **Общественния съвет, Сдружение „Демокрация и законност“;**

Ива Лазарова – заместник-председател на **Общественния съвет, Институт за развитие на публичната среда;**

Надежда Гологанова – заместник-председател на **Общественния съвет, Гражданска инициатива за свободни и демократични избори;**

Дончо Пачиков – **Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация;**

Свилена Гражданска – **Институт за социална интеграция;**

Стефан Манов – **Българско сдружение за честни избори и граждански права – Пловдив;**

Тодор Гунчев – **Федерация на независимите студентски дружества;**

Заседанието бе открито в 17 часа и 15 минути и председателствано от госпожа **Цветелина Пенева** – председател на **Общественния съвет към Централната изборителна комисия**.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Уважаеми колеги, откривам редовното заседание на Обществения съвет към Централната избирателна комисия.

Проектът за дневен ред ви е изпратен.

Д н е в е н р е д:

1. Обсъждане и гласуване на Становище на Обществения съвет към ЦИК във връзка с подготовката на предстоящите избори;
2. Обсъждане и гласуване на проект за Протокол на СИК;
3. Разни.

Имаме имейл от Стоил Цицелков, че няма да може да се включи и упълномощава Тодор Гунчев да гласува от името на Асоциацията.

Имате ли предложения по дневния ред? Няма.

Моля, да гласуваме дневния ред.

Против? Няма. Въздържали се? Няма.

Приема се.

Минаваме към **първа точка** от дневния ред.

Обсъждане и гласуване на Становище на Обществения съвет към ЦИК във връзка с подготовката на предстоящите избори.

Това становище го коментирахме на работна среща миналата седмица. Тази седмица комуникирахме по имейл и стигнахме до вариант на становище. Предлагам ви да обсъдим сега изречение по изречение и да видим какво следва да се добави.

Иска ли някой нещо да каже преди да започна да чета.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предлагам не изречение по изречение, а абзац по абзац.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Започваме по абзаци.

По повод на това, което Свилена изпрати. Госпожа Нейкова в „Неделя 150“, прикани Обществения съвет да бъде по-активен в заседанията на Централната изборителна комисия. Вчера присъствах на заседанието на ЦИК, на което най-интересната част беше дискусиата за машинното гласуване. Централната изборителна комисия прие дизайн на бюлетина от машинно гласуване, която не беше показана подробно на масата, тъй като е работено в група извън заседанието, но най-важното е, че размера, както беше показано на всички беше с малка дължина, т.е. няма да е този размер, който преди това се спекулираше по медиите, че е възможно на бюлетината от машинно гласуване да са изписани имената на всички партии и кандидатски листи. Там очевидно ще бъде отразен само избора, който е направил гласоподавателя с машината, което кореспондира с нашето становище и с препоръките, които сме писали в него. Така че мисля, че това ще бъде съвсем нормално, да представим нашето становище точно сега официално в медиите, преди Централната изборителна комисия да е обявила как ще изглежда бюлетината за машинно гласуване.

Започвам да чета становището. То се казва: „Ключови въпроси от подготовката на предстоящите избори“.

СТЕФАН МАНОВ: Може ли да направя едно предложение. Да не го четем. Всички го имаме, защото много ще си удължим работата. Да видим има ли бележки. Да не правим като в Народното събрание, доклад на Правна комисия и да се четат там десетки параграфи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Съгласна съм.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Може ли само да допълня Стефан Манов. Да кажем точно кой е последния вариант от коя дата, за да не стане някакво объркване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: На 28 януари 2023 г. има входящ имейл 07:42. Това е варианта на становище, в който пише, че са

отразени предложения и допълнения – Ива, Надя, Свилена, Стефан и Велко. След този имейл не са получени официално при мен никакви предложения за редакции и допълнения, така че работим по този текст.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Ако мога и аз да взема отношение. В точка разни ще взема отношение по различните мнения и неща, които бяха казани и написани, но е редно когато обсъждаме едно становище поне такава е била практиката до момента, винаги да се изпраща текст. И Свилена е абсолютно права, че трябва да се уточни кой текст. И като правим проект за дневен ред, би било редно поне да го изпратите този текст, независимо от това колко корекции е имало, какви допълнения е имало. От тук нататък, ако има текст, който да се обсъжда, този текст да бъде част от дневния ред. Сега ще видя в имейла дали го има това нещо.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: На 28 януари съм го изпратила в 07.42 часа до всички.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Второто нещо, ако ми позволите да кажа. Това което ми се иска и досега винаги е било практика и досега и не знам кой бърза и дали бърза някой, но ако ще има някакви коментари и някакви предложения за корекции, които бяха направени, те също се предлагат и винаги са били част от досегашното обсъждане. Защото това, което аз в момента трябва да направя, както и всеки един от нас е да съобрази мнението на неговата организация с предложенията, които са направен от някой друг. Нямам нищо против да го обсъдим в момента, но ако гласувате анблок, аз няма да участвам.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: За да бъдем оперативни, съм изпращала през седмицата, както и досега се е процедирало, варианти за становище, в които се инкорпорират всички предложения, които са били до момента. Затова отбелязах, че последното съм го изпратила на 28 януари, събота сутринта. Днес е вторник вечерта. От събота сутринта до

вторник вечерта мисля, че всеки е имал време и би било редно всеки да го коментира това с организациите, ако иска да вземе отношение.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Говоря за предложенията за промени, на които им се даде срок за да се изпратят.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Срокът беше неделя вечерта.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Винаги досега практиката е била, когато има предложения за корекции по дадени текстове, да се обсъждат предложенията за корекции и съответно самите предложения да се гласуват. Случвало се е да има абсолютно противоречиви предложения за корекции. Обсъждали сме ги в заседание и сме ги решавали.

СТЕФАН МАНОВ: Не е такъв случая. Няма никакво противоречие.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Може да не е такъв, но аз няма как да го знам, както и ти няма как да го знаеш. Защото ти знаеш какви са предложенията за твоите корекции, но не знаеш какви са на другите. Затова казах, че би било редно и тези предложения за корекции да бъдат изпратени.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Дончо Пачиков се включи. Приели сме дневния ред. Започнали сме първа точка от дневния ред. Не сме започнали оперативно работата по становището. Становището в последния му вариант, който е обсъждан и е съгласуван е изпратен на 28 януари сутринта, като беше даден срок за корекции до неделя вечерта. Такива корекции в момента не са получени. Така че работим по текста, който е от събота сутринта.

СТЕФАН МАНОВ: Имах предвид, че спрямо първоначалния текст, който беше изпратен и този, който е от събота сутринта, няма противоречащи или радикално различни на първоначалния текст предложения. Всяко по едно дали е било спазено, всеки който индивидуално го е правил, го е видял. След като няма радикални различия в общия текст, не виждам защо трябва да имаме подозрителност сега и да

ги разглеждаме поотделно и да ги сравняваме. В четири пети от текста са наши предложения от предходни становища. Като новото се случи. Каза го Цветелина, че смятаме, че не трябва бюлетината от машинно гласуване да съдържа всички партии и коалиции, а да е само избраната от съответния избирател. Решили са го. Това становище, което в момента разглеждаме, ако трябва да го резюмирам, практически няма нещо ново за Обществения съвет като позиция. Детайли, изречения, думичка, нюанс естествено ще говорим. Няма проблем. Но искам да кажа, че няма никакви радикални предложения, които да са извън традиционните.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Текстът на това становище изцяло следваше работната среща, която имахме миналата седмица, в която обсъдихме какво следва да се включи в становището. Аз работих по записки от всички предложения, които тогава се казаха и въз основа на това направих първоначалния текст, който ви го изпратих. След това получих от някои от присъстващите предложения за редакции инкорпорирани в текста за становището и ви го изпратих в събота сутринта със срок за предложения за редакции и предложения до неделя вечерта. И написах, че такива не са получени. Ето защо работим по този текст от събота сутринта.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз съм абсолютно съгласен със Стефан. Просто казвам, че практиката винаги досега е била такава. Стефан, защо ми го обясняваш това нещо, предполагам, че си съдействал в изготвянето на текста, което е прекрасно. Нито аз съм съдействал, нито някой друг да е съдействал. Предполагам, че ръководството е правило текста. И би било редно, когато се правят предложения, поне до момента винаги сме ги изпращали. Дончо е имал много предложения, аз съм имал много предложения и сме ги правили не директно до ръководството, за да се избегне цялото това нещо, което в момента го обсъждаме, а се изпращало копие до всички. Винаги така е било, като сме обсъждали някакъв текст,

може да не сме били съгласни и аз съм писал предлагам текст, който да отпадне, ти си писал, че предлагаш текст еди-кой си и това е било с копие към всички. Не да се изпраща до ръководството и след това да има един коригиран текст. Затова казах, че би било редно, поне тези предложения да се изпратят. Това не е въпрос на подозрителност, а утвърдена практика, която за мен си работеше. Да не говоря, че сме имали моменти, в които сме се карали по часове за дадени думи. За да го избегнем това нещо, стигнахме до това, като правим предложение за корекции в даден текст, всеки изпраща до всички други. Защото предишната практика беше, че се качва един документ в гугъл текст и всеки влиза и коригира и не се виждаше това нещо. Това правехме по едно време.

СТЕФАН МАНОВ: Разбрах ти идеята. Кажете сега конкретно какво да правим. Да спрем заседанието и да дадем още една седмица, за да си препратим имейлите от четвъртък.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз не казвам това нещо.

СТЕФАН МАНОВ: Кажете конкретно какво предлагаш. Обиден си, не ти е харесало.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Не става въпрос да съм обиден.

СТЕФАН МАНОВ: Четири пъти го каза това нещо. Разбрахме, не ти харесва процеса. Кажете текста харесва ли ти, имаш други корекции и да вървим напред. Не участваш, нула участие имаш в писането на тези становища. Единственият път когато си участвал, прекрой цялото накрая, а ние си играхме две седмици да го пишем.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Ако обичаш да не си говорим така. Когато аз съм писал становище, ти година и нещо не се появи. Спомням си когато пет човека сме били в заседание и пет човека сме писали и сме ходили да се обясняваме пред ЦИК за това нещо. Ако обичаш не с този тон. Ако ще си говорим така да е някъде другаде.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Закъснях малко, извинете. За много години на всички!

Аз в момента правя проучване на обществените съвети в България. Това е най-сериозния Обществен съвет. Казвал съм го няколко пъти. Няма такъв обществен съвет. Всичко друго е проформа. Да не се дразним, да не се караме, ако е възможно. Не поддържам нито Стефан, нито Тодор. Ние сме едно. Благодаря, че ме изслушахте.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, нека да преминем към обсъждане на текста на становището. Аз съм благодарна на всички, които си дадоха своето мнение и отделиха от времето си.

СТЕФАН МАНОВ: Госпожо председател, аз предлагам процедурно да прекратим тази точка и да дадем една седмица на колегите, да си пуснат отново кой каквото е предлагал по текстовете, за да бъде удовлетворена Федерация на независимите студентски дружества в България, която смята, че не е спазена процедурата и предлагам да направим така. Да отложим с една седмица приемането на становището.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Не съм съгласна.

СТЕФАН МАНОВ: Всяка организация да си съгласува с управителния съвет и да изпратим официално писмо, за да може те да разгледат и да излязат с официално становище, дали са против думата „смятаме“ да бъде заменена със „считаме“ и думата „настояване“ да бъде „основателно настояване“. Искате ли да направим тази процедура?

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз подкрепям процедурното предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Подлагам на гласуване процедурното предложение, което е направено от Стефан Манов, за отлагане на дискусиата по изготвяне на становището по първа точка от дневния ред с една седмица, до официално запознаване на всички членове на Обществения съвет.

СТЕФАН МАНОВ: И управителни съвети на съответните организации.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: И управителни съвети, добре.

Който е за това предложение, моля да гласува.

Тодор Гунчев е за, Стефан Манов е за, Дончо Пачиков е за.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз съм против. Не съм съгласна с цяла седмица да отлагаме. Нали за това бързахме, защото в момента ни изглежда актуално да предложим тези неща. Ако не искате днес, поне да не е след една седмица, а да е след няколко дни. Примерно след два дни извънредно заседание.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Става като стар вестник, извинявам се.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Госпожо председател, аз се извинявам, за да избегнем този тон, наистина приемам и след два дни. Не искам този тон никога повече да го чувам и да си разменяме подобни реплики в Съвета. Казвам го абсолютно откровенно. Ако искате след два дни или след пет дни. Подкрепям и Стефан, подкрепям и Свилена. Гласувам от името и на други колеги, предполагам, че и те ще подкрепят.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Ива Лазарова пише, че трябва да приемем възможно най-бързо становището, което е и моето мнение и аз ще се обоснова защо.

До края на седмицата Централната изборителна комисия ще е приела не малка част от важните въпроси, които ние дискутираме и предлагаме в нашето становище. Ако искаме да сме актуални трябва да го приемам възможно най-бързо, както каза Ива, защото няма как да излезем по медиите директно с него, трябва да дадем поне един ден на Централната изборителна комисия, за да може да се запознае с нашето становище, а така е и редно и след това да го артикулираме в медиите. Не искам както каза

Свилена, Общественият съвет да се превърне в прочетен вестник и да вървим след събитията.

Мисля, че колегите членове на Обществения съвет са имали достатъчно време да се запознаят с това, което се предлага като текст на становище. Текстът, който съм го изпратила в събота сутринта, не се различава принципно от този текст, който ви го изпратих първоначално. Аз не виждам разлики. Има само редакционни промени. Смесови промени и промени, които обръщат текста от единия в другия край няма.

Така че моето мнение е това становище да продължим да го гледаме сега и да го гласуваме, независимо дали ще го приемем или не, но да има някакво мнение по документа, а не да го отлагаме. Това е моето мнение.

За са гласували Стефан, Тодор и Дончо. Свилена и Ива са против и аз съм против.

НАДЯ ГОЛОГАНОВА: За след една седмица съм против.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Ако трябва след два дни.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Реално от името на хората за които аз съм гласувал и съм упълномощен, доколкото знам има упълномощени от още две организация, така че се приема това предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз не съм получила упълномощаване от още две организации.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз го получих на имейла и всички би трябвало да са го получили.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Константина Кипрова също е дала съгласие, Тодор Гунчев да я представлява.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Вие гласувате от името на Константина Кипрова, но тя не участва в нашето заседание. Има ли процедура по Правилника на Обществения съвет, която позволява да участва в заседанието и да гласува.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Не се броят гласовете на колегите, които упълномощават.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Не съм казала, че не се броят. Попитах само, водим списък на присъствалите, а въпроса ми беше дали Правилника на Обществения съвет позволява, някой от присъствалите да гласува от името на отсъстващите.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз доколкото зная, винаги съм упълномощавал по този ред и винаги колегите, включително и всички присъстващи тук се е случвало, както и на мен да упълномощавам някои от другите колеги, да гласува от негово име. И реда е този, по имейл съм давал изрично за конкретното заседание, определящ кой от другите членове на Обществения съвет да те представлява.

Искам да го приключа казуса. Ако искате дайте друго процедурно предложение за след два, три дни. Ако трябва да броим гласовете, както се подкрепи предложението на Стефан Манов, Дончо Пачиков също се присъедини. Ако вие предлагате да продължите по някакъв друг начин кажете. Не ми харесва настояването на всяка цена да се приема нещо, независимо колко е спешно. Всеки път когато сме правили нещо подобно и е било с бързане, всеки път сме бъркали.

СТЕФАН МАНОВ: Разбрахме те. Точката се приключва. Преминаваме към втора точка. Стига да си губим времето.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз съм си позволил да си губя времето и ще си довърша изречението. Това което аз смятам, че е правилно, както досега винаги сме го говорили, карали сме се, обсъждали сме, бъркали сме, но винаги сме стигнали до някакъв консенсус и сме приемали решения, включително и Стефан, включително и аз, които не са ни харесвали, независимо, че сме били на друго мнение.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Искам да кажа, че не беше толкова бързо този път. Друг път сме имали случаи за по един, два дни нещо да е

трябвало да се приеме и тогава да е било супер спешно и да правим извънредно заседание сряда или четвъртък. Има време до 2 – 3 февруари, когато очакваме Президента да обяви кога ще са изборите. Но до следващия вторник ми изглежда, че времето е прекалено много и те дотогава вероятно част от тези въпроси ще ги решат в ЦИК и ще е безсмислено да им даваме тези предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Обявявам резултата от гласуването. Приемам тезата на Тодор Гунчев, че отсъстващите също ще бъдат преброени като гласове, тъй като той в момента е упълномощен от още две организации.

За предложението са гласували 5, против са 4.

Предложението се приема.

Има ли други предложения по тази точка? Няма.

Преминаваме към следващата точка от дневния ред. Становище на Обществения съвет няма да се гласува.

ИВА ЛАЗАРОВА: Понеже имах проблеми със звука, не разбрах кои са моментите, които притесняват членовете на Съвета и какво искат да се добави и защо не сме успели да се справим в някакъв срок. Единственото бързане беше да изпреварим 2 февруари като дата, за да изпреварим и събитията.

Мисля, че текстовете са неутрални. Може би някой е решил, че нещо липсва. Аз не видях никакви коментари допълнителни. Не разбрах, защо трябва да го отлагаме и дали мислим, че отлагайки го ще има принос на хората, които не са се включили към този момент. И ако има, може ли само да кажат, в каква насока ще е. Аз съм пропуснала коментарите.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Мога ли да направя процедурно предложение. След като държим това нещо да стане преди петък, да направим едно заседание в четвъртък. Да решим нещо и както казва Цветелина Пенева да вървим напред. Да направим едно заседание в четвъртък в 18.00 часа

вечерта. Аз ще помоля всички колеги, които са ме упълномощили, те също да вземат участие и всеки да си каже мнението. Мога ли да направя такова процедурно предложение. Има юристи, кажете.

ИВА ЛАЗАРОВА: Понеже представляваш и други хора. Те искат ли нещо да се добави.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Точно това казвам, за да мога да ги помоля да присъстват.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Една седмица на организацията не е била достатъчна, за да погледнат текста, който е предложен.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз съм против тази формулировка. Не е била една седмица недостатъчна. Ако така ще говорим, моля както е била практиката досега, да изпращате абсолютно всички предложения за корекции и тогава да стане ясно и да се обсъждат дума по дума, изречение или абзац по абзац. Да се наложи някаква практика и да се спазва. Има някакви правила. Колкото и да сме бързали, винаги сме го правил това.

СТЕФАН МАНОВ: Ако сравниш това, което Цветелина е изпратила първия път и това, което е изпратила събота, ще видиш, че считам е станало смятаме. Няма нищо променено.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз правя това процедурно предложение за четвъртък, да не е по-рано от 17.30 часа.

СТЕФАН МАНОВ: Аз в четвъртък няма да мога да участвам, защото съм в командировка.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Моля, по имейла да напишеш, подкрепяш или не подкрепяш.

СТЕФАН МАНОВ: Кое да подкрепям или да не подкрепям.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Текста на становището.

СТЕФАН МАНОВ: Нали ще еволюира в четвъртък. Как ще знам дали го подкрепям, ако нещо се е променило в обратната посока до четвъртък.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: На еволюирането му даваме срок до сряда вечер, за да има 24 часа всеки да си прочете новия вариант и да прецени. Който не може да присъства, поне по имейла да се изкаже или да упълномощи някой.

СТЕФАН МАНОВ: Аз да чуя мнението на Федерация на независимите студентски дружества в България на фона на този текст, с който се е запознала Федерацията, да не говорим за другите организации, които представлява днес Тодор Гунчев, има ли бележки по този текст. Поне като сме тук да свършим тази работа.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Да кажем че ще ги изпратим бележките, както предложи Надя, официално по имейл, ако допускате това процедурно предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Разбира се, че допускам. Който е за да направим извънредно заседание след два дни, на което да приемем отново точка първа от дневния ред - Обсъждане и гласуване на Становище на Обществения съвет към ЦИК във връзка с подготовката на предстоящите избори, моля да гласува.

Тодор Гунчев за, Свилена за, Стефан Манов е против.

СТЕФАН МАНОВ: Аз съм против, защото моето процедурно предложение беше да отложим с една седмица и то получи подкрепа. Сега се оказва, че е отхвърлено предложението ми. Затова ще поискам Съвета да прегласува предложението ми за оттегляне с една седмица.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: В момента гласуваме предложението на Тодор Гунчев.

Стефан Манов е против. Надежда Гологанова е за. Ива Лазарова е за.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз също имам предложение. Да дадем 24 часа на Тодор Гунчев и на Стефан Манов да се разберат какво правим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Съгласни ли сте да се съберем отново след два дни, в четвъртък на извънредно заседание.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да, за съм. Спорът е между двамата. Те трябва да решат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Спорът е в Обществения съвет.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Може ли само да попитам нещо. В сряда утре, Стефан Манов и Тодор Гунчев може ли да се включат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Няма как да направим утре извънредно заседание, защото не можем да се включим в срока 24 часа за свикване.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Утре пътувам след обяд.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Търся допирна точка с двамата да присъстват, затова попитах.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Ако ще гласуваме, да гласуваме, ако не да обсъждаме другите неща.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Тодор Гунчев гласува с три гласа. Предложението на Тодор Гунчев се приема с мнозинство.

Мое задължение е да обявя, свикване на извънредно заседание на Обществения съвет с дневен ред:

1. Обсъждане и приемане на Становище на Обществения съвет към ЦИК във връзка с подготовката на предстоящите избори.

Краен срок на приемане на предложение, както каза Надя, сряда вечерта. Съгласни ли сте така да направим?

ТОДОР ГУНЧЕВ: Може ли още едно нещо да добавя. Да запишете, ако трябва текст, че всички предложения за корекции да бъдат изпращани

официално, както предложи Стефан на имейл, за да не се поставя повече този въпрос.

ИВА ЛАЗАРОВА: Може ли, ако няма нито едно предложение дошло до сряда, в четвъртък Тодор Гунчев да гласува за, с колкото гласа решиш.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Това е добро предложение на Стефан.

ИВА ЛАЗАРОВА: Извинете колеги, че спънахме и забавихме.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Не съм много съгласен с теб. Спънахме и забавихме не означава, че тогава когато ние бързаме и някой е правил нещо, защото мога да припомня доста по различни случаи, когато с тебе заедно сме писали разни неща и сме се ядосвали на други хора. Спънахме и забавяме, аз никога не съм си позволявал да кажа.

ИВА ЛАЗАРОВА: Образно казано.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Става въпрос за спазване на някаква практика, първо. И второ, Стефан много обосновано и много правилно предложение направи. Както той каза не само до Федерацията, а до всички управителни съвети, кой точно ще подпише за някоя от другите организации. Да работим, както си го правим по имейла. Както прецените. Има ли гласуване или няма гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Решихме да имаме извънредно заседание след два дни.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз имам едно допълнение. Предлагам Цветелина да изпрати този последен вариант още веднъж днес до всички и да напише, че има 24 часа за предложения за корекции, до сряда вечерта до еди-колко си часа и ще се гласува в четвъртък в еди-колко си часа.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Подкрепям Надя.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Добре, ще го изпратя отново.

С това изчерпахме ли първа точка от дневния ред, за да преминем към втора точка.

Втора точка от дневния ред - Обсъждане на вариант за протокол на секционните комисии в избирателните секции за броене на гласовете.

ИВА ЛАЗАРОВА: Имам предложение да отиде тази точка за четвъртък, защото също може някой да не я е прочел.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Приемам твоето предложение. Предлагам да го гласуваме.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Преди да го гласуваме, бих искала да се изкажа. За мен също трябва да вървят в пакет двете неща и да ги гласуваме в четвъртък. Искам по същество да обсъдим едно, две неща по този протокол и малко да редактираме. Защото Цветелина е изпратила варианта, който е едно към едно от преди година и нещо. Там има едно нещо, което искам, според мен да махнем, което е мое предложение за предпочитанията. То е написано като втори вариант, заедно с поясненията към него, което беше чисто техническо, по друг начин представено, ако ще се броят поотделно хартиени предпочитания, машинни предпочитания и сумиране, което към онзи момент беше решено, че ще правят. Имаше приготвен протокол за изборите на 4 април. Това беше чисто техническо по друг начин да изглежда. Тоест, то не е съдържателна разлика по т.8. По-добре е да остане другия вариант, който е вариант 1.

СТЕФАН МАНОВ: Това, което казва Надя, аз исках да го кажа по следния начин, за да остане в протокола и за пояснение. Това за което става дума е приет вече от Общественият съвет, документ преди изборите на 4 април 2021 г. И всъщност, доколкото сме в идентична ситуации, а именно наличие на машина и хартия в секцията с възможност за избор на избирателя, предложението е да използваме вече разработеното и прието от Общественият съвет предложение за оформление на изборна книга протокол на СИК, за да го изпратим максимално бързо на Централната

избирателна комисия. Защо го казвам това нещо. Защото докато в нашето становище има неща, които Централната избирателна комисия ще решава в някакъв времеви период следващите три, седмици и месец, то изборните книги Централната избирателна комисия приема след насрочване с Указ на Президента на датата за избори. Централната избирателна комисия има буквално три или четири дни, за да публикува изборните книги.

Публично известно е или ноторно известно е, че Централната избирателна комисия работи по изборните книги преди да излезе Указа, защото иначе физически не е възможно близо стотина изборни книги да бъдат изработени за три, четири дни. По хронограма мисля, че до 50-тия ден трябва да бъдат публикувани в Държавен вестник изборните книги.

Всичко това го обяснявам, за да кажа, че ако становището може да изчака няколко дни, защото в него има неща, които не са за тази седмица, Изборната книга Централната избирателна комисия работи тази седмица. Така че, ако искаме да се впишем с помощ, така както ни призовава председателката и други членове на Централната избирателна комисия, да бъдем не просто критикари по медиите, а да бъдем конструктивни, с експертиза да им помогнем да се справят. И за да бъдем в полза на изборния процес смятам, че ние трябва много бързо да изпратим този протокол, предложение за протокол, доколкото той вече е приет от Обществения съвет преди изборите 2021 г.

В този смисъл, обратно на предложението, което направи Надя и обратно на моето предложение да отложим становището с една седмица, аз смятам, че този протокол може да върви независимо от становището, защото становището има отношение и към обществото, към медии, към избиратели, към политически партии. Протоколът е буквално в работно технически аспект, който да подпомогне работните групи в Централната избирателна комисия. Тайминга и характера на спецификата не е едно и също.

Предлагам наистина да влезем в детайли по този протокол, които сме тук присъстващите. Да видим предложението на Надя, което беше да отпадне едно приложение, наистина там има алтернативи и да приемем изпращането на този инак стар документ, максимално бързо на Централната изборителна комисия.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз подкрепям Стефан с това, което каза той. Това са неща, които наистина биха били полезни тази седмица да ги изпратим на Централната изборителна комисия. Защото това дали те ще го приемат и ще се съобразят, дано поне този път да ползват малко от нашата експертиза и да опровергават наложилата се практика, ние само да си пишем разни становища и доклади и отчети и анализи и те да остават за сведение някъде, дори и в сайта ги няма. Така че аз подкрепям Стефан, че действително сега може да обсъждаме и да продължаваме нататък.

Ако може за да сме точни с текста, който ще гледаме и ще го правим, Стефан предполагам, че ти имаш варианта на това, което го обсъдихме. Аз също мисля, че мога да го намеря. Ако може да се пусне имейла до всички.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Изпратен е този текст до всички вас.

ТОДОР ГУНЧЕВ: В имейла, който е за насрочване на Обществения съвет го няма. На 30 януари в 13.10 часа преди един ден, който е до всички и пише: С настоящето свиква редовно заседание, което да се проведе и има проект за дневен ред.

СТЕФАН МАНОВ: На 29 януари 23.07, но това е френско време. Може би при вас е 30 януари 12.07 часа.

ИВА ЛАЗАРОВА: Точно така е 12.07.

СТЕФАН МАНОВ: Със заглавие работна среща, а не имейла за насрочване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Там съм прикачила, както документа, който е приет от Обществения съвет април 2021 г., така и придружителното писмо, с което документът е представен до Централната изборителна комисия, подписано от госпожа Матева, тогавашен председател на Обществения съвет.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Сега го намерих. Добре.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, имате ли нещо против да коментираме този документ и да минем към точка втора и да я разгледаме сега.

Има ли някой против? Няма.

Предлагам да започнем коментарите по **точка втора** от дневния ред.

Проект за протокол на секционна изборителна комисия.

Надя, твоето предложение е първо да отпадне предложение 2, там където е осма точка – Разпределение на предпочитанията за кандидатите от листите на партиите и коалициите, където се предвижда сумиране на $x + m$ с преференциите.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да, това е втория вариант, който е на шеста страница долу плюс текста, който е към него.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Под предложение 2, точка осма има една таблица, която е за преференциите. Отдолу има коментар към предложение 2, което е обяснителна записка на таблицата. Твоето предложение е да отпадне таблицата от предложение 2 и съответно коментарите под нея.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да, тя би имала смисъл, ако решат да се броят отделно хартиените, отделно машинните и да се събират. Ако решат такова нещо, тогава бихме могли пак да им го предложим, това като чисто технологично решение на по-добро разположение на колонките.

СТЕФАН МАНОВ: Нашето технологично, както го наричаш предложение, тогава го направихме, защото в официално публикуваната книга не беше така. Представи си в хипотезата, че те приемат да се сумират, могат да се съобразят и да го направят, както ние предлагаме. Безсмислено е на този етап да влизаме в технологично решение.

Подкрепям да се махне предложение 2.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Предложение 1 остава. Ще махнем думата предложение едно, защото няма да има друго.

СТЕФАН МАНОВ: Аз бих бил малко по-смел, ако вие не възразявате, в смисъл такъв, в тази част по същество какво предлагаме ние. Предлагаме преференциите от машинния вот и преференциите от хартиения вот да се запишат в протокола в две отделни таблички, като след това сме направили едно предложение за сумирането на тези преференции само като общ брой. Аз смятам, че това сумиране като общ брой, не довежда до кой знае каква допълнителна информация, а само ще създаде допълнително закъсняване в работата на СИК. Това сумиране преференция по преференция ще бъде в РИК, в Информационно обслужване. От тази гледна точка аз предлагам табличката, която е за сумирането на последната страничка точка 10, аз мисля, че можем смело да я махнем. Защото с това сумиране ще се объркат и няма да помогне, а само ще забави.

Идеята е да има две отделни информации за машини и хартия, за преференциите говоря и само за тях, сумирането на които две информации да не се извършва от съответните секционни комисии. На практика трябва да се прелистват страници и да се гледа от едната страна от другата страна.

ИВА ЛАЗАРОВА: Аз съм за да не се сумират.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Стефане, не мислиш ли че така прехвърляме въпроса на РИК, реално те да ги сумират. Защото те би трябвало да дадат общата информация и със сигурност забавянето ще е в РИК-овете.

СТЕФАН МАНОВ: При обработка на протокола в РИК, доколкото вече нямаме флашки, които да се ползват за сваляне на информацията, ще се извършва преписване от оператора пред компютъра, на всички отделни числа, на преференцията 101, 102, 103 и т.н. за партия А, за партия Б и за партия В от машина и от хартия, операторът ги набира. А сумирането е накрая на таблицата. Законодателят прецени, че трябва да се броят по този начин резултатите. В този смисъл не прехвърляме работа на РИК, тя си съществува, а сумата механично в таблицата компютърът я извършва.

ИВА ЛАЗАРОВА: Въпросът е дали има окончателен резултат в тази изборна книга?

ТОДОР ГУНЧЕВ: Със сигурност от РИК го искат.

СТЕФАН МАНОВ: Протоколът предвижда сумиране на данните от машинния и хартиения вот относно партиите, коалициите и независимите кандидати вътре в хартиения протокол на СИК. Основните числови данни от изборния резултат, които ще определят накрая резултата на политическите партии имаме го като сума вътре в хартиения протокол. Нямаме като сума само преференциите, но те са персонифицирането на мандатите, а не броя мандати спечелени от съответните участници в изборите. Намаляваме работата механично, която води до безумни грешки на сумирания, относно преференциите, защото там са стотици числа, но за база на основните данни, които да фигурират като проверяем краен резултат в хартиения протокол. Това е някакъв балансиран подход, за да не потънат СИК-овете в сметки.

ИВА ЛОЗАРОВА: Тежестта от липсата на машини се разпределя между СИК и РИК.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Предлагам отпадането на таблицата, която е именувана в точка 10 сумиране на предпочитанията за кандидати от листите на партиите и коалициите.

Лист 2, който брои преференциите остава с две таблички, таблица 8 или точка 8 и точка 9.

Приемате ли редакцията на секционния протокол? Някои други коментари има ли. Няма.

Колеги, предлагам да го изпратим в максимално бърз срок тази вечер или утре сутринта до Централната изборителна комисия, като предложение на Обществения съвет за секционен протокол.

Който е за, моля да гласува.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз съм за, ако може едно предложение. Това което сега решихме, защо да не влезе в медиите?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Първо ще го изпратим до Централната изборителна комисия, това е моето предложение. Аз не съм за веднага да го изнесем в медиите.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: До медиите изпращаме винаги един, два дни след като изпратим до Централната изборителна комисия, защото е редно първо до ЦИК да се изпрати. До медиите е по-редно да изпратим становището. Защото протокола е много технически въпрос, ако искате и него може да го изпратим, но според мен становището трябва да изпратим до медиите.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Съвсем накратко формулирано, не както е тук.

ТОДОР ГУНЧЕВ: До медиите ще изпращаме ли, това че предлагаме точка 10 да отпадне?

СТЕФАН МАНОВ: Аз мисля, че предложението на Дончо е не да изпратим формуляра, защото е ясно, че е прекалено технически, а да сигнализираме на медиите по подходящ начин, че Общественият съвет към ЦИК предложи на Централната изборителна комисия Изборна книга - протокол на СИК. В този смисъл, аз съм съгласен, ако в четвъртък се приеме становището, моля прессъобщението, което ще бъде изработено,

надявам се Велко да го направи, да се напише едно изречение, че Общественият съвет предложи конкретен образец за Изборна книга.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, предлагам да гласуваме предложението за секционен протокол в редакцията, която току що уточнихме.

ТОДОР ГУНЧЕВ: В тази връзка, понеже Стефан ми даде идея. Според тебе не е ли по-правилно, съгласувам го с вас, колеги, ако ще правим това, да се направят два отделни протокола. Не е ли по-правилно това. Може би е добра практика.

СТЕФАН МАНОВ: Този вариант съм го мислил. Няма по Кодекс възможност да се раздели Изборната книга на две части. Трябва да е един единен протокол на СИК. Имало е идеи.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Може да е един с две отделни части.

СТЕФАН МАНОВ: Точно така. Тази идея е разумна. Получава се следния негативен практически ефект. Той е следния. По съображенията, които изказах малко по-рано, изборния резултат за дадената секция трябва да се появи като такъв в секционни протокол, обобщен изборен резултат, в смисъл партия А е спечелила толкова партия Б толкова, ако сложиш две отделни полета, трябва да прелистваш страниците за да събираш на трето поле сумата. А така както сме го направили още тогава, всяка партия си има колонка хартиен глас, машинен глас тотал и по вертикала са хартиените гласове тотал, по вертикала са машинните гласове тотал и по вертикала на вертикала са тотал, тотал. Това е страница 4, точка 7. Разпределение на гласовете по листи. От хартиени бюлетини, от машинно гласуване общо $x + m$ с думи, с цифри. Тоест идеята ти е правилна, защото така е най-чисто и прегледно, обаче тогава сумирането става много трудно физически да се прелистват страници. А няма как да не ги сумират в секцията, именно защото има недоверие към машините на „Информационно обслужване“ АД, дали правилно са ги сумирали. Така

като сканираш секционния протокол, всеки може да сравни сумата на секциите, със сумата, която „Информационно обслужване“ АД публикува на сайта на Централната изборителна комисия. Това е идеята.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Може ли да направя следното предложение. В писмото което ще го правим или в нашето становище или в това за гласуването да запишем, че предлагаме този протокол, въпреки че оставяме на мнение или становище или правим предложение да се обсъди възможността за вариант за създаване на две отделни части в протокола, които да минимизират възможността за човешка грешка. Защото има и добри практики, които се използват. Аз си спомням, че това сме го обсъждали нееднократно, че има разделяне. Кажете вие, ако трябва писмо както казва Дончо, да го напишем до медиите, че сме предложили. Даже и в конкретния текст може да запишем, че има добри практики и стандарти и е възможно да има две отделни части в протокола, независимо от изискването на Изборния кодекс, съответно разделение за машинно и хартиено гласуване. Ако трябва оформете го.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз мога да кажа какво е моето мнение. Според мен протокола от секционната комисия трябва да бъде единен документ, защото той трябва да отразява резултатите от изборите в съответната секция. Досега имахме два вида протоколи. Машинен протокол, от който машинен протокол се пренасят данните в другия протокол, който се попълваше на ръка. Дори и тогава когато беше изцяло машинно гласуване. Тогава изборните книжа се състояха от две части. Имаше машинен протокол отпечатан от машината, след машинно преброяване на гласовете. Имаше протокол за другите данни, които се вписваха от членовете на секционната изборителна комисия. За мен резултата трябва да бъде в единен документ вписан и заради това лично аз мисля, че практиката трябва да бъде, да се придържаме към един протокол на секционна комисия. Това е моето мнение.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз ще си позволя да направя един коментар. По принцип в момента Стефан е прав за едно нещо, което ще си позволя да кажа като мнение. Всеки един момент в който не намалим възможността или оставим възможността за грешка в един протокол, независимо дали ще е от СИК или РИК, ние създаваме и залагаме мина, която в някакъв момент може да гръмне. Нашата работа е чисто експертно да предложим какво може да стане. Затова казах, че е добра практика да има две отделни части в протокола. Независимо от изискването на Изборния кодекс, да има краен документ като изборна книга, която визира конкретните резултати. Затова го казах и това ми беше становището. След като вече веднъж сме го гласували и сме го предложили като вариант, нека да продължаваме нататък.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Това което Тодор Гунчев каза, също сме го предлагали, че може да се раздели. Но тогава машинния протокол излизаше от машината. Идеята беше да не се преписва изобщо, което после приеха, а само да се закачи, а хартиените да се броят и да са в отделна половинка на протокола. Ако искате можем и това някъде да го добавим или в становището или към този протокол. Не е казано, че само един вариант трябва да им предложим.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Може да го пишем в писмото към протокола, както прецените. Трябва да го дадем и да кажем, че това е базирано на добри практики и да вървим нататък.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, предлагам да гласуваме следното. Първо да гласуваме проекта за протокол, както го казахме преди малко. А след това да подложим на гласуване идеята на Тодор Гунчев, в писмо да предложим и вариант на Централната избирателна комисия за протокол от две части.

Съгласни ли сте?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: За публикуването какво решаваме?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: За прессъобщението, което ще оформим на извънредно заседание в четвъртък. Тогава ще направим прессъобщението, което ще инкорпорира както становището, така и предложението за секционен протокол.

СТЕФАН МАНОВ: В нашето становище, което отложихме за четвъртък, има едно изречение, в което мисля, че намираме всички тези. То е доста обтекаемо.

Препоръчваме методиката на ръчно преброяване, както и секционния протокол, да посочват отчитане поотделно на гласовете подадени с двата вида бюлетини – машинни и хартиени. Формуляра на протокола на СИК и езика на инструкциите в него да се променят така, че да улесняват членовете на СИК при попълването на увеличения обем данни, а операциите изискващи сумиране на числа да се сведат до необходимия минимум. Мисля, че това изречение съдържа идеята на Тодор Гунчев да са два отделни блока. Да отчитат поотделно гласовете. Дали са поотделно на един и същи ред или поотделно на два отделни блока и двете в това изречение са закодирани, ако смятате, че е достатъчно, ако не е да го мислим. Припомнях текста и го забелязах.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Тогава наистина в писмото, което изпращаме това нещо да се визира, че Общественият съвет препоръчва на Централната изборителна комисия да обмисли възможността и да визираме текста, който каза Стефан. Това мисля, че е достатъчно.

СТЕФАН МАНОВ: Добре.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Добре.

Тогава подлагам на гласуване секционния протокол с корекциите, които току що обсъдихме.

СТЕФАН МАНОВ: Мога ли да направя едно смело предложение. По точка 6 искам вашето становище, защото може би аз съм с обратна логика. Не го казвам с ирония, но наистина понякога съм се хващал, че

спрямо начина на разсъждаване на други хора, аз разсъждавам, имам предвид като визуално разпределение на данни на една страница, разсъждавам обратно.

Въпросът е следния. Ако погледнете на страница 3, точка 6, в точка 6 се отчитат действителните гласове. Знаете по Изборния кодекс, действителни са гласовете, в това число не подкрепям никого и разбира се тези за партии, коалиции и независими кандидати.

Логиката на Централната изборителна комисия дълги години е била, отгоре на табличката да сложи общото, а отдолу да вървят детайлите. Даже забелязах, току що гледах данните на Националния статистически институт относно преброяването, те също обичат да слагат отгоре цялото население и надолу да вървят областите. Може би така от гледна точка на прегледност, на краен документ е добре. Но от гледна точка на попълване на документа от един член на СИК, поне аз като член на СИК, така съм го усещал, за мен по-правилно е да си вървят нещата в другата логика. А именно броя първо недействителните, после броя не подкрепям никого, партиите и отдолу слагам сумата на общия брой действителни, а не първо да кажа колко са действителните и след това да броя кои от тях са недействителни и т.н.

Иначе казано, предложението ми е редовете 6, 6.1 и 6.2 да се разменят. А именно сумата, която в момента е ред 6 да отиде най-отдолу, а 6.1 и 6.2 да са преди нея. Така е и сумирането, ако видите във вертикала числата, единия ред плюс другия реда дава третия ред.

ИВА ЛАЗАРОВА: Знаеш ли защо е така. То е така, защото в Методическите указания преброяването в края на изборния ден започва така. Първо броят действителните и след това броят не подкрепям никого и затова върви по този начин. В Методическите указания така съветват да броят бюлетините. Те ще трябва да пренапишат и Методическите указания след това, то следва логиката на броенето.

СТЕФАН МАНОВ: Добре. Да не го пипаме тогава.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, минаваме ли към гласуване на секционния протокол.

Който е за, моля да гласува.

Против? Няма.

Приема се с единодушие от присъстващите.

Уточняваме се, че този протокол заедно с придружителното писмо, ще бъде изпратен в максимално кратък срок на Централната изборителна комисия.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Плюс медиите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Медиите ги оставихме за медийно съобщение в четвъртък. Защото, както каза Надя, ангажимента ни за тези документи е да им дадем един ден за реакция в Централната изборителна комисия и тогава да се изпратят на медиите. Разбира се, че ще обясним, че има предложение за секционния протокол. Колеги, аз мисля, че четвъртък не е толкова дълъг срок. Трябва да го напишем това медийно съобщение и да го съгласуваме.

НАДЕЖДА ГОЛГАНОВА: Трябва да пишем до медиите само едно изречение от рода. Ние направихме вариант за секционен протокол и го изпратихме до ЦИК. Като направим становището и тогава покрай становището ще се вмъкнем едно изречение, че сме предложили вариант на секционен протокол. И това ще стане ден след изпращане в ЦИК.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Ако толкова държим да сме оперативни, още тази вечер можем да задължим председателя да изпрати протокола до Централната изборителна комисия, за да може да го спазим, а утре може да направим каквото прецените. Както кажете, че е оперативно възможно. Утре сутринта да се изпрати и да се каже, че има решение на Обществения съвет гласувано, с което ние предлагаме проект на вариант на Централната изборителна комисия.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ние като Обществен съвет предлагам да помислим да не разсъждаваме върху детайли, а върху принципи, които не са спазени от никъде. Ние разсъждаваме върху детайли. Това не е наша работа. Ние сме Обществен съвет. Ние разсъждаваме върху принципи. Детайлите са тяхна работа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз поемам ангажимента да им изпратя протокола с едно придружително писмо, ако не тази вечер, то утре рано сутринта, така че да може утре да бъде докладвано на заседанието на Централната изборителна комисия.

СТЕФАН МАНОВ: Може би в текста на придружителното писмо да извадим като акцент, аз тук съм съгласен с Тодор Гунчев, че добрите практики за прозрачен изборен процес изискват различните потоци от информация да бъдат гледаеми. В тази връзка Общественият съвет подчертава още веднъж своето виждане, че данните от машинното и хартиено гласуване трябва да фигурират разделно. Имам предвид отчетливо видимо в протокола и за сумирането да не казваме нищо, защото ние предлагаме и сумирането. Но може да кажем, като сумирането им позволява секционна комисия да завърши с краен изборен резултат за съответната секция. Как ви се струва едно такова изречение? Дончо аз съм съгласен с тебе. Само да им кажем, моля намерете тук приложено Изборна книга, ние трябва да подчертаем защо сме я направили в този формат. А именно, че принципа, който следваме, да има разделно отчитане на двата потока от данни, който позволява тяхната проследяемост при евентуално желание от някой.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Точно така. Абсолютно съм съгласен със Стефан. Един от основните принципи в одита е да има публичност, прозрачност и проследяемост. За да има проследимост трябва да са видими, отчетливи, както каза Стефан, според мен, той много добре го каза изречението. Ако иска нещо допълнително да се запише в писмото, винаги може да се вземе

текста от становището, който е достатъчно обтекаем. Но мисля, че Стефан много добре го каза това.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз имам една бележка, накрая Стефан каза нещо от рода, че трябва да се сумират, за да има окончателен вариант на изборния протокол. Ние искаме да избегнем това сумиране.

СТЕФАН МАНОВ: Това го казах разсъждавайки, не да го напишем в текста.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да добавим Изречението от становището, където се казва нещо от типа, максимално да се намали сумирането.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Ще се облегнем на текста на становището, въпреки че то все още не е официално прието и гласувано като документ от членовете на Обществения съвет. Така мисля, че е най-добре.

Има ли нещо друго по точка 2 или да преминем към точка трета разни?

Преминаваме към **точка трета** от дневния ред – р а з н и.

Аз искам да ви информирам за това, че присъствах на заседание на Централната изборителна комисия вчера, в което колегите от Централната изборителна комисия коментираха различни въпроси, различни аспекти на предстоящите избори, в това число най-важното, което е прието това е, че има утвърден дизайн на бюлетина за машинно гласуване.

Другите въпроси, които се разискваха бяха по отношение на административни преписки. Който има желание подробно да се запознае, може да ги види протоколите, които регулярно се публикуват.

Приканиха за пореден път Общественият съвет да бъде активен участник в заседанията на Централната изборителна комисия.

Давам думата за изказвания.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Един въпрос от темите, които бяха повдигнати. Това е единствената среща, която ние сме имали с Централната изборителна комисия като Обществен съвет и като представителство на Обществения съвет на ръководството.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Преди нова година имахме неформална среща.

ТОДОР ГУНЧЕВ: На самата неформална среща коментирахме, че може би ще е редно да се направи среща, на която да се обсъдят някои неща, на които поставихме за пореден път въпроса, къде е точно Обществения съвет, какво прави, каква е комуникацията. Имаше доста неща, които се коментираха.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Това е единствената среща.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Те поеха ангажимент, че ще се направи подобна среща с ръководството.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Общественият съвет не е получавал покана от Централната изборителна комисия, нито обаждания за среща като ръководството. При мен такива покани не са получавани. Инициативите за срещи са били изцяло мои. В тази връзка имах разговори с госпожа Матева, по отношение на подновяване на пропуските на всички членове на Съвета за допуск до сградата на Централната изборителна комисия. Пропуските ни са изтекли в края на годината и в момента са невалидни. Лично аз присъствах с еднократен пропуск след обаждане на госпожа Росица Матева. В първата седмица на януари ходих отново с еднократен пропуск. И двата пъти ми беше казано, че са задействали процедурата за даване на постоянни пропуски. Днес отидох да проверя в ЦИК, отново писмо за постоянни пропуски нямаше. Утре ще продължа да съм настоятелна, за да видя колко пъти трябва да отида в Централната

избирателна комисия, за да получат членовете на Съвета постоянен допуск до сградата. Това е ситуацията в момента.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз предлагам едно решение да се гласува от Съвета. Да се направи среща на ръководството на Обществения съвет и на всеки който поиска с Централната избирателна комисия, с оглед на подобряване на комуникацията и да се обсъдят тези теми там. Като съответно ще помоля ръководството, когато отиде на тази среща или който иска да отиде, да се води една паметна записка, за да е ясно този път, че всеки път ние поставяме някакви въпроси.

Ние сме имали много добра комуникация с членове на Централната избирателна комисия. Благодарение на госпожа Солакова, някой път сме получавали съответния достъп, който би било редно да имат членовете и аз лично съм й благодарен за всеки един момент, в който сме я потърсили. Не считам, че е редно ръководството на Обществения съвет или който и да е от членовете да се моли, да има достъп поне до информация. Отстрани оставям темата за спиране на микрофони, за това, че със Стефан искахме там да направим онлайн стрийминг на среща. В крайна сметка това са публично значими теми, които когато се обсъждат и когато има Обществен съвет, би следвало този Съвет да има достъп до информация.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Затова ви казвам, че аз ще продължа да ходя на заседания на Централната избирателна комисия, доколкото на мен ми е възможно, защото ние сме Обществен съвет и всеки от нас има ангажименти извън тези в Обществения съвет и са професионални. Имаме работно време и всеки ден да си там в 10.30 часа е невъзможно.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз да помоля, ако трябва да се прецизира предложението ми и да се гласува или да се приеме, да се отхвърли или да се модифицира. Смисъла на предложението ми е да се поиска официална среща с официално писмо от нас, независимо какво ще се случи, в което да

се каже, че би следвало комуникацията да се подобри между Централната изборителна комисия и Обществения съвет, заради което ние искаме нарочна среща, като темите за нея са за подобряване на комуникацията. Второ, обмен на информация между Централната изборителна комисия и Обществения съвет. Трето, споделяне на експертиза от наша страна. Това би било редно да се направи. Ако може да е публична тази среща и да се включим онлайн. Да се попита тази среща може ли онлайн да се направи и да се включат хора, които не присъстват. Това да се направи. Ако искате само с ръководството на ЦИК, на която да се обсъди допълнителна среща между Централната изборителна комисия и Обществения съвет.

СТЕФАН МАНОВ: Аз съм за онлайн включвания, но ЦИК не обича тези включвания.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз също го предложих. Правя го като предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Това предложение искате ли да го гласуваме сега.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Предлагам да се гласува, а вие прецизирайте какво точно да е, каква да е срещата, дали да е между ръководството или между Обществения съвет и Централната изборителна комисия, но е редно. Предстоят избори и да не чакаме един месец, каква комуникация ще има. От сега да се заяви тази среща, ако искат.

СТЕФАН МАНОВ: Аз бих предложил, за да не звучи остро, да кажем, че Общественият съвет би желал да обсъди на среща с Централната изборителна комисия практическите аспекти на комуникацията в изборния период от гледна точка на споделяне на информация или експертиза. Като го сложим в перспективата на изборния период веднага става дума, че да сме в периодични срещи. Да не е идваме да си разкажем. Така ще има силна мотивировка от тази гледна точка.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Дали ще използвам повода от думите на Стефан и ще предложа и в писмото, което пишем и до медиите включително, да се визираща и това нещо, че предлагаме да се организира работна среща първо на ръководството, а след това и експертна среща между членовете на Обществения съвет и Централната изборна комисия, на която да се обсъди бъдещата кооперация, взаимодействие, обмен на информация, използване на експертиза и такива неща.

СТЕФАН МАНОВ: В интензивния предизборен период.

Имам две идеи. Връщам се на писмото, с което изпращаме протокола. Може би да се сложи в едно изречение, че Общественият съвет е на линия за участие в работната група по изборна книжа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Това нещо аз го декларирах още вчера по време на срещата ни с Централната изборна комисия, че сме на линия за всякакви работни групи. Приканих ги в тази връзка да се обаждат и да ни канят.

СТЕФАН МАНОВ: Направо да го напишем писмото, защото някой трябва да го докладва на заседание.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Дори Стефан, ако мога да те модифицирам малко, не ги питаме дали може да участваме, а казваме, че сме определили наши експерти, които да вземат участие в работните групи. Без да казваме кои, казваме, че сме определили във връзка с проведени предварителни разговори, Общественият съвет е подготвил експерти, които ще вземат участие в работните групи. Използвайте имейла на Обществения съвет, за обмен на информация и да бъдат подготвени предварително тези експерти.

СТЕФАН МАНОВ: Това беше вътре в Централната изборна комисия. Нещо което се сетих, но това е дълга тема и тази вечер не можем да я обсъдим, но нека да я заложим.

Знаете, че имаше традиции прекъснати от ковид, да се сформира граждански борд, когато избори се правят от служебно правителство. Вече

ще сме N-ти по ред от служебно правителство да се правят избори. Искате ли да изпратим като Обществен съвет предложение до министър-председателя, да изчакаме Указа на Президента и да предложим сформирание на граждански борд към съответния министър натоварен с изборите.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз също предлагам да вземем като решение, да предложим на Президента още преди да разпусне Народното събрание, с писмото което направим в четвъртък, да изпратим писмото, че Общественият съвет предлага, с оглед наложената добра практика, да назначи той граждански борд към новото служебно правителство, което е отговорния ресорния заместник-министър председател или министър, който да съдейства във връзка с усложнената обстановка на многото политически пристрастия за назначаване на граждански борд.

ИВА ЛАЗАРОВА: Много добра идея и да получим данните от ГРАО, от МВР. Преди 2 февруари едно писмо до Президентството и съветничката проф. Друмева, която беше част от първия граждански борд. Да се възроди тази чудесна инициатива.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз предлагам за председател на гражданския борд да е проф. Друмева. Смятам, че е много правилно това писмо да е на 2 февруари.

СТЕФАН МАНОВ: Цветелина смяташ ли, че можеш да редактираш три изречения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: До четвъртък да.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Да влезе като новина, която да бъде тиражирана към медиите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Това е за четвъртък.

ТОДОР ГУНЧЕВ: И тези три изречения, които ще ги извадим като акцент, също да влезнат в становището накрая.

ИВА ЛАЗАРОВА: Няма ли старо писмо от предишния граждански борд.

СТЕФАН МАНОВ: Писахме нещо до министър-председателя, че искаме да се сформира граждански борд, но те отказах тогава заради ковид. Мисля, че беше април 2021 г.

ИВА ЛАЗАРОВА: Говоря за 2013 г.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Винаги може да се обадим на колегите и те ще го намерят.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Това писмо ще го направим в четвъртък. Ако някой нещо намери, може да го изпрати.

СТЕФАН МАНОВ: Мисля, че не трябва да е много дълго. Общественият съвет се обръща към вас, с настоятелно предложение да се установи добрата практика в условие на служебно правителство, да бъде сформирани граждански борд за честни избори към Министерския съвет. Общественият съвет има готовност.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Общественият съвет е на разположение със своята експертиза, с международни наблюдатели и експерти, които да съдействат за осигуряване прозрачността и т.н.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Ние сме го казали в нашето становище, в условия на политическо противопоставяне.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Не само политическо противопоставяне. Да не се допуска след това политическо използване на процеса.

СТЕФАН МАНОВ: Да се загатне, че Общественият съвет сме готови да участваме. Да се каже единственият с експертиза в областта постоянно действащ орган на неправителствена организация. Да има едно такова изречение.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Готови сме с експертиза и предлагане на международно признати експерти, които да бъдат включени.

СТЕФАН МАНОВ: Последното нещо, което исках да генерирам като предложение, което не е спешно, то е за разсъждаване. Какво ще кажете да организираме една кръгла маса или форум, по начина по който бяхме правили в дома на Европа преди няколко години, като този път акцента го сложим върху информираността най-общо казано, на избирателите за техните права и задължения, но и включим идеята за обучението на СИК. Двете теми не са непременно слепени и обектите са различни, но да не се затваряме само в една тема, защото ще я изчерпим.

Третото нещо, темата за социологията в изборния ден и изобщо за социологическите проучвания. Ако направим една кръгла маса с две, три теми от 9.00 часа до 13.00 часа, да поканим и социолози, да поканим и медии, да поканим и НПО-та, така че да се чуе какви акценти трябва да има в информационна кампания, какви въпроси от гледна точка на честните избори и поставят и социологията в изборния ден. Това са наши теми, които винаги ги имаме в нашите становища, но досега не сме ги поставяли във фокуса на някаква кръгла маса. А кръгли маси сме правили за избирателните системи, за електронно гласуване. А отдавна не сме правили поне три години, заради ковид. Последната мисля, че беше от 2018 или 2019 г. Това нещо можем да го направим. Тодор Гунчев с неговата организация беше много активен и помогна за да стане в Дома на Европа. Мисля, че можем да се опитаме да направим нещо. Защото информираността ни е тема. Не казвам, че разбирам от всичко, в никакъв случай, но подхвърлям идеи. Ако имаме желание ще се намери как да го направим.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Подкрепям те и мога да кажа, че е много добра идея. От моята организация със сигурност ще подкрепим и можем да осигурим каквото е необходимо като ресурси. Трябва много точно да определим заданието на конференцията, за да не се превърне в поредната говорилня. И там трябва много точно и ясно да се направят модулите. Ако

ще има един модул, който ще е експертиза от хора, които са се занимавали със самия работен процес по изготвяне на книга и по организация на изборите. Има модул, който е свързан със социология. Трябва ние това да си го направим като определяне на хората, които ще вземат участие.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Залите мисля, че един месец предварително се запазват.

СТЕФАН МАНОВ: Дома на Европа го казахме като някаква възможност.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Ще направя необходимото да е там, защото ще има добра практика и добро име това нещо. Да не говорим, че точно тогава на предишната конференция, която организирахме, тогава стриймлайнинга, лайфстрийма се правеше от предишния министър на електронното управление. Мисля че ще е добра практика.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Искам пак да кажа, че силата на Обществения съвет е в обществената изява в медиите. Ние други инструменти нямаме.

Предлагам Стефан Манов да го изберем за пресаташе. Той излиза по медиите. Така предлагам. Нека да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз мисля, че този въпрос трябва да го оставим за четвъртък. Да помислим по въпроса, трябва ли да назначаваме говорители.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това не е назначаване. Това е доминиране, оказване на доверие. Той е известен във всички медии. Той е най-известен от целия Обществен съвет в медиите.

ТОДОР ГУНЧЕВ: При определяне на подобни длъжности най-малкото трябва да го опишем по някакъв начин.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз мисля, че ако Дончо визираще правенето на прессъобщения, досега изключително добре се справяше Велко Милоев, защото той е бил журналист на времето. Ако той в бъдеще се откаже, в момента имаме нов журналист в лицето на Свилена. Така че в

някакъв момент може да я помолим и тя да помага за правенето на такива кратки прессъобщения по половин или една страничка, вече върху изградено становище, накратко да се направи нещо за медиите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, имаме ли нещо друго да обсъждаме.

СТЕФАН МАНОВ: Ще мислим ли теми за кръглата маса.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз ще си позволя нещо да кажа. Имаше една размяна на мнения и размяна на определени становища. Хубаво е, независимо от това кое е ръководството на Обществения съвет, да си спазваме определен подход и определени действия, които се възлагат да се направят. Аз абсолютно разбирам Цветелина в момента, защото съм бил на това място и знам за какво става въпрос, особено в ЦИК когато се отиде там.

Това което искам да помоля, абсолютно приятелски го казвам и колегиално, да си спазваме нещата, за които сме се разбрали. Когато има неща, които не са приемливи за някой или не му харесват или се счита, че не е необходимо да се обсъдят, както със Стефан сме остри камъни и си разменяме повече реплики, отколкото трябва, но се казват нещата и се обсъждат и се върви нататък. Не всеки винаги е прав. Ако си помагаме заедно като експертиза, ще вървим напред. Само размяна на мнения няма смисъл.

Гласувахме ли ние предложението за среща като писмо.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Среща с кой?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Среща между ръководствата на Обществения съвет и Централната изборителна комисия, на което да се предложи среща между Обществения съвет и състава на Централната изборителна комисия, в която ако може да се включи някой дистанционно, също да има такава възможност, на която да се обсъждат аспекти от комуникацията в изборния период, от гледна точка на

споделяне на информация и експертиза. Това съм записала. Нали за това става дума.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Пак отиваме натам да им вършим работата. Дайте по принцип, ако може.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Нещо друго има ли в точка разни да обсъдим.

Обявявам заседанието за закрито.

/Закрито в 19.20 часа /

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Цветелина Пенева

Стенограф:

Силвия Михайлова